

colocire coordonată de
Magdalena Mărculeșcu

Meg Wolitzer

Soția

Traducere din engleză de Mihaela Apetrei

Capitolul Unu

În clipa în care am decis să-l părăsesc, în clipa în care mi-am spus *destul*, ne aflam la 10 500 de metri deasupra oceanului, spintecând aerul cu repeziciune, dar trăind în iluzia de liniște și pace. *Exact ca mariajul nostru*, aș fi putut spune, dar de ce să stric totul chiar acum? Iată-ne aici, în splendoarea clasei de lux, detașați oarecum de sentimentul de anxietate; nu erau turbulențe, cerul era strălucitor și probabil că pe undeva, printre noi, stătea un agent de securitate deghizat în simplu călător, ciugulind poate din castronul cu alune uleioase sau citind captivat vreo povestire cu zombie din revista aflată la bord. Ne serviseră băuturile chiar înainte de decolare și, ca s-o spunem pe aia dreaptă, eram deja amândoi cam piliți, cum zăceam așa, cu gura pe jumătate deschisă și capul pe spate. Femei în uniformă se plimbau de colo colo pe culoar, cu niște coșulețe atârinate pe braț, ca variantele sprintare și sexualizate ale Scufiței Roșii.

— Mai vreți fursecuri, domnule Castleman? l-a întrebat una dintre ele, o brunetă, aplecându-se spre el cu un clește în mână, iar când sânii i-au alunecat în față, revărsându-se, am văzut cum străvechiul mecanism al

excitării se răsucescă ca un cuțit, străpungându-i vintrele, o privești la care fusesem martoră de mii de ori în atâtea zeci de ani.

— *Doamnă Castleman?* m-a întrebat femeia și pe mine, după o clipă de gândire, dar am refuzat-o. Nu-mi trebuiau prăjiturilele ei sau orice altceva.

Mergeam către finalul căsniciei noastre, îndreptându-ne direct spre momentul când urma, în sfârșit, să înșfac ștecărul bifurcat și să-l smulg din găurile lui, să-i întorc spatele unui soț alături de care trăisem ani la rând. Eram în drum spre Helsinki, în Finlanda, un loc la care nu se gândeste niciodată nimeni, în afară de momentul când îl ascultăm pe Sibelius¹, când stăm pe băncile de lemn ale unei saune fierbinți, umede, sau mâncăm dintr-un castron cu reni. Fursecurile erau servite, băuturile, turnate în pahare și peste tot în jurul meu ecranele video fuseseră deschise și înclinate. Nimeni din acest avion nu se gândea acum la moarte, la situația în care fuseserăm cu toții ceva mai devreme când, învăluită în mugetul sfâșietor al aparatului, în mirosul de combustibil și în sunetul corului îndepărtat și scrâșnit al Furiilor întemnițate în motoare, întreaga încărcătură de minți a avionului — clasa Economică, Business și a Celor Câțiva Aleși — s-a contopit ca unul și a urcat avionul ăsta în ceruri, așa cum publicul își dorește ca lingura să fie îndoită cu puterea minții.

Desigur, lingura aceea se îndoaie absolut de fiecare dată, cupa ei aplecându-se ca potirul îngreunat al unei lălele. Și, cu toate că avioanele nu se ridică chiar de fiecare

dată, acesta s-a ridicat. Mamelor li s-au dat cărți cu tot felul de activități și punguțe mici de plastic cu cereale Cheerios, pe fundul cărora se strânsese un sediment prăfos; oamenii de afaceri deschiseseră laptopurile și așteptau să se pornească ecranele gângave. Dacă se afla la bord, fantomaticul agent de securitate mânca, se întindea și își potrivea arma dedesubtul pătrățelului de pătură Dynel, confecționată din material artificial, iar avionul nostru s-a ridicat la cer până când a rămas suspendat la altitudinea dorită și când, în sfârșit, am decis cu certitudine că îmi voi părăsi soțul. Definitiv. Cu siguranță. Sută la sută. Cei trei copii ai noștri își luaseră zborul, unul câte unul, și nu mai era nimic care să mă facă să mă răzgândesc, să mă facă să mă sperii și să dau înapoi. El m-a privit și dintr-odată, văzându-mi chipul, a spus:

— Ce s-a întâmplat? Arăți un pic... într-un fel.

— Nu, nu s-a întâmplat nimic, i-am răspuns. Nimic despre care să merite să vorbim acum, în orice caz.

Iar el a acceptat acest lucru ca pe un răspuns suficient de bun și s-a întors la farfuria lui de prăjiturile TollHouse; pentru o clipă, o mică râgâială i-a umflat obraji, ca la un broscoi. Era dificil să-l tulburi pe omul ăsta; avea tot ce și-ar fi putut dori vreodată.

Era Joseph Castleman, unul dintre acei bărbați care au lumea la picioare. Știți genul: reclamă pentru ei înșiși, giganții aceia care fac totul cu ușurință, vânturându-se prin lume și punând la pământ alți bărbați, femei, obiecte de mobilier, așezări întregi. Și de ce le-ar păsa? Au totul, mările și munții, vulcanii fremătători, râurile molcome și încrețite. Există multe soiuri ale acestui tip de bărbat: Joe era varianta scriitorului, un romancier scund, agitat, cu o burtă fleșcăită, care murea să mănânce brânză

¹ Julius Christian Sibelius (1865 – 1957), compozitor finlandez din perioada Romantismului târziu (*N.t.*).

topită, să bea whiskey și vin, folosind toate astea pe post de vehicul pentru pilulele care împiedicau grăsimile din sânge să se închege precum picăturile de ulei rămase de ieri pe tigaie, un bărbat care te distra așa cum nimeni nu putea s-o facă și care habar n-avea cum să aibă grijă de el însuși sau de oricine altcineva, care își construise o mare parte din stilul personal pe baza cărții *The Dylan Thomas Handbook of Personal Hygiene and Etiquette*¹.

Stătea aici, lângă mine, în timpul zborului 702 al Finnair, și lua orice îi aducea bruneta aia, fiecare fursec și fiecare nucă afumată în casă, fiecare pereche de papuci buretoși de unică folosință, fiecare prosop aburind pentru improspătare, rulat strâns, ca pergamentele Torei. Dacă femeia aia apetisantă, aducătoarea de fursecuri, i-ar fi dansat în poală și i-ar oferit unul dintre sânii ei, îndeșându-i sfârcul în gură cu autoritatea certă a comandantului La Leche, el l-ar fi luat fără să pună vreo întrebare.

Ca regulă, bărbații care au totul la picioare sunt hiperactivi sexual, nu neapărat cu soțiile lor. Demult, în anii 1960, săream tot timpul în pat cu Joe, câteodată chiar și în momentele moarte de la petreceri, baricadând ușa vreunui dormitor și urcându-ne pe un munte de paltoane. Oamenii începeau să bată la ușă, își voiau hainele, iar noi râdeam și ne tot şușuiam unul pe celălalt, încercând să închidem fermoarul și să strângem picioarele, înainte de a-i lăsa să intre.

Nu mai avuseserăm parte de asta de multă vreme, deși, dacă ne-ai fi văzut în avionul acela care se îndrepta spre Finlanda, ai fi presupus că eram mulțumiți, că noaptea încă ne mai atingeam părțile intime.

¹ Manualul de igienă personală și de conduită al lui Thomas Dylan (*N.red.*).

— Auzi, mai vrei o pernă? m-a întrebat el.

— Nu, urâsc pernele alea de păpuși, i-am spus. Oh, nu uita să-ți întinzi picioarele, cum a zis doctorul Krentz.

Te uitala la noi — Joan și Joe Castleman, din Weathermill, New York, ocupanții actuali ai locurilor 3A și 3B — și știai exact de ce călătoream spre Finlanda. S-ar putea chiar să ne fi invidiat — pe el pentru puterea împachetată în vid în corpul acela mățăhălos, trecut, iar pe mine pentru accesul 24 de ore din 24 la el, de parcă un soț-scriitor, strălucit și faimos, este un fel de alimentară pentru soția lui, un loc unde poate să se scufunde oricând pentru o Înghițitură Mare de intelect uluitor, pentru o vorbă de duh sau pentru vreo provocare interesantă.

Oamenii cred, de obicei, că suntem un cuplu „bun“, și presupun că odată, acum mult timp, pe când au fost scrijelite prima dată la Lascaux picturile rupestre, pe vremea când pământul nu era cartografiat încă și totul părea plin de speranță, lucrul acesta a fost adevărat. Dar destul de repede am trecut de la gloria și iubirea de sine a oricărui cuplu tânăr la smârcurile pline cu alge verzi a ceea ce este denumit, cu delicatețe, „maturitate“. Deși am acum 64 de ani și sunt aproape invizibilă pentru bărbați, ca un fuior din fire de praf, am fost și eu cândva o blondă zveltă, țâțoasă, cu o timiditate care l-a atras pe Joe de parcă ar fi fost o găină hipnotizată.

Nu mă flatez singură; Joe a fost *mereu* atras de femei, de orice tip de femei, chiar din momentul în care a venit pe lume, în 1930, prin tunelul aerodinamic al canalului de naștere al maică-sii. Lorna Castleman, soacra pe care n-am cunoscut-o niciodată, era supraponderală, o poetă sentimentală și posesivă, care își iubea fiul cu o iubire destinată unui amant. (Unii dintre bărbații care au lumea

la picioare sunt, pe de altă parte, *ignorați* în copilărie — lăsați fără sandviciurile pentru pauza de prânz din curțile mohorâte ale școlilor.)

Lorna nu doar că îl iubea, dar avea și două surori cu care împărțea apartamentul lor din Brooklyn, alături de bunica lui Joe, Mims, o femeie croită ca un taburet, a cărei pretenție la faimă a fost că știa să facă „o friptură numai bună“. Tatăl lui, Martin, un bărbat incapabil și mereu plângăcios, a murit de atac de cord chiar în magazinul lui de pantofi, pe când Joe avea șapte ani, lăsându-l pradă acestei bizare civilizații femeiești.

Tipic a fost și felul în care i-au spus că a murit taică-său. Joe tocmai venise de la școală și, găsind ușa descuiată, a intrat singur. Nu era nimeni acasă, lucru neobișnuit pentru o locuință ce părea mereu populată de una sau alta dintre femei, gârbovită și ocupată ca un spiriduș al pădurii. Joe s-a așezat la masa din bucătărie și și-a mâncat gustarea de după-amiază, o prăjitură galbenă și poroasă, în felul acela zăpăcit și stupefiant în care o fac copiii, cu o constelație de firimituri pe buze și pe bărbie.

Curând, ușa casei s-a dat iar de perete și femeile au năvălit înăuntru. Joe le-a auzit plângând și trăgându-și nasul cu hotărâre, apoi și-au făcut apariția în bucătărie și s-au adunat în jurul mesei. Aveau fețele congestionate și ochii injectați, iar coafurile construite cu atâta grija erau distruse. Și-a dat seama că se întâmplase ceva important și a simțit cum curge în el un anumit sentiment al dramei, aproape plăcut la început, deși acest lucru s-a schimbat imediat.

Lorna Castleman a îngenuncheat lângă scaunul fiului ei, aproape ca și când l-ar fi cerut în căsătorie.

— Oh, micuțul meu camarad curajos, a spus ea cu o șoptă răgușită, ștergându-l cu degetele ca să-i îndepărteze firimiturile de pe buze, acum am rămas doar noi.

Și erau doar ei, femeile și băiatul. Era complet pe cont propriu într-o lume a femeilor. Mătușa Lois era o ipohondră care își petrecea zilele în compania unei enciclopedii medicale pentru toți, adăstând asupra senzualelor nume de boli. Mătușa Viv era permanent obsedată de bărbați și executa mereu răsuciri sugestive pentru a arăta lungimea unui spate alb, lăsat la vedere de zimții neînchiși ai fermoarului. Micuța și bătrâna bunică Mims era în mijlocul tuturor, comandantul bucătăriei, scoțând triumfătoare din friptură un termometru de carne pe post de Excalibur.

Joe a fost lăsat să bântuie prin apartament ca un supraviețuitor dintr-un naufragiu pe care nici măcar nu și-l putea aminti, căutând alți supraviețuitori rătăciți.

Dar nu era nimeni acolo; el era *acela*, băiatul iubit care avea să crească, în cele din urmă, și să devină unul dintre acei trădători, acei șobolani înmuiați în parfum. Lorna fusese trădată de moartea prematură a soțului ei, care venise fără preambul sau avertisment. Mătușa Lois fusese trădată de propria absență a senzațiilor, de faptul că niciodată nu simțise nimic pentru niciun bărbat, cu excepția, de departe, a lui Clark Gable, cu umerii lui lați și urechile ca niște toarte de-care-te-puteai-agăța-ușor-întimpul-sexului. Mătușa Viv fusese trădată de legiunile de bărbați — somnoroși, sexy, bărbați-jucărie care telefonau acasă la orice oră din zi sau noapte ori trimiteau scrisori de peste mări și țări, acolo unde se opreau.

Femeile care îl înconjurau pe Joe insistau să-i spună că erau *furioase* pe bărbați, dar insistau totodată și să-i

spună că el era exceptat de la această furie. Pe el îl iubeau. Abia dacă era bărbat, acest băiețel sclipitor, cu organele genitale ca fructele de marțipan și cu buclele lui întunecate, de fată, cu pasiunea pentru citit și, de la moartea tatălui său, cu incapacitatea subită de a dormi noaptea. Se perpelea în pat ceva timp, încercând să se gândească la lucruri liniștitoare, precum baseballul sau paginile strălucitoare, primitoare, ale cărților amuzante, dar sfârșea tot timpul imaginându-și-l pe tatăl lui, Martin, stând pe un nor pufos în ceruri și ținând în mână o pereche de pantofi Oxford în două culori, încă adăpostiți în cutia lor.

În cele din urmă, pe la miezul nopții, Joe se preda insomniei sale, se ridica și se ducea în livingul întunecat, să se joace singur cu titirezul în mijlocul covorului zdrențuit. În cursul zilei stătea pe același covor, la picioarele femeilor, în timp ce ele își aruncau cât colo pantofii cu toc. Pe măsură ce le asculta poveștile nefericite și repetitive știa că, într-un fel nerostit, el le domina și așa va fi mereu.

Când a părăsit locuința, în cele din urmă, Joe s-a simțit extraordinar de ușurat și complet educat. Știa de acum câteva lucruri despre femei: ofurile lor, lenjeria intimă, bătaia de cap lunară, pofta de ciocolată, remarcile tăioase, bigudiurile roz, țepoase, calendarul trupului lor pe care îl văzuse în detalii generoase. Asta avea în bagaj pentru momentul în care îi va plăcea o femeie, într-o bună zi. Ar fi fost forțat să-i vadă schimbarea, modificarea și decăderea, în timp; era neajutorat în a opri aceste lucruri să se întâmple. Sigur, acum putea fi tentantă, dar într-o bună zi nu va mai fi decât o furnizoare de friptură. Așa că a ales să uite ceea ce știa, să pretindă că acele cunoștințe nu au pătruns niciodată în capul lui mic și

perfect, și a abandonat această perspectivă cu totul femeiască, pășind în trenul scârțâitor care poartă oamenii din cartierele lor mici în haosul palpitant al singurului cartier care contează cu adevărat: Staten Island.

Era doar o glumă.

Manhattan, 1948. Joe apare din fumul metroului și intră pe porțile Universității Columbia, unde întâlnește alți băieți deștepți și sufletești. Înscriindu-se pentru o specializare în engleză, se alătură personalului de la revista literară studențească și publică imediat o povestire despre o femeie bătrână care se gândește la viața ei trecută dintr-un sat rusesc (cartofi viermănoși, degete înghețate etc. etc.). Povestea este de tot râsul și prost scrisă, așa cum aveau să puncteze mai târziu criticii săi, în timp ce scotoceau prin cuferele operelor sale de tinerețe. În orice caz, câțiva dintre ei vor insista asupra faptului că *exuberanța* ficțiunii lui Joe Castleman se vedea deja. El tremură de încântare, iubindu-și noua viață, bucurându-se de plăcerea febrilă a ieșirii cu prietenii de facultate la restaurantul Ling Palace din Chinatown, unde mânâncă primii lui creveți în sos de fasole neagră — de fapt, primii săi creveți de orice fel, pentru că pe buzele lui Joe Castleman nu ajunsese niciodată ceva ce avea drept casă o cochilie.

Aceste buze primesc, totodată, și buzele și limba primei femei din viața lui și curând virginitatea îi este îndepărtată cu precizia și trosnetul unei extracții dentare. Autoarea este o fată nevoiașă, dar energică, pe nume Bonnie Lamp, care urma Barnard College unde, potrivit lui Joe și prietenilor lui, primise o bursă de merit în nimfomanie. Joe este captivat de copilăroasa Bonnie Lamp, precum și de uimitorul act al contactului sexual. Și, prin

asociere, este captivat de el însuși. Până la urmă, de ce n-ar fi fost? Toți ceilalți erau.

Când face dragoste cu Bonnie, intrând și ieșind încet, este impresionat de felul în care organele lor îngemănate emit *clicăituri* mici, ritmice, ca tocurile unei secretare care merge pe linoleum undeva, departe. De asemenea, este fascinat și de alte sunete pe care le face Bonnie Lamp, de una singură. În somn pare să miaune ca o pisicuță și privește cu un amestec ciudat de tandrețe și condescendență, imaginându-și că visează la un ghem și o farfurie cu lapte.

Un ghem, o farfurie cu lapte și dumneata, gândește el, îndrăgostit de cuvinte, de femei. Trupurile lor mobile îl fascinează — toate acele ridicături și înflorituri. Propriul corp îl fascinează în egală măsură și, când lipsește colegul de cameră, Joe dă jos oglinda din cui și se analizează îndelung: pieptul cu fire negre de păr crescute neglijent, torsul, penisul surprinzător de mare pentru o persoană atât de scundă și firavă.

Își imaginează propria circumcizie, făcută cu atât de mulți ani în urmă, se vede pe sine zbatându-se în brațele unui bărbat ciudat, bărbos, acceptând un deget mic, gros și rozaliu, înmuiat în vin kosher, apoi sugând cu sălbăticie acel deget, căutând disperat fluidul inexistent, dar găsind în schimb doar o suprafață spiralată, fără nicio găurică ascunsă ca sursă de lapte. Dar, în această imagine, închipuirea vinului dulce alunecându-i pe gâtlee îl uluiește, amestecând laolaltă toate fețele pline de mândrie din jurul lui. Ochii lui de la vârsta de opt zile se închid, apoi se deschid, apoi se închid iar, și se trezește 18 ani mai târziu, bărbat în toată firea.

Timpul trece pentru Joe Castleman și ajunge în Columbia, pentru terminarea școlii, iar în această perioadă are loc o schimbare de mediu. Nu e vorba doar de schimbarea anotimpurilor sau despre permanenta construcție de noi și noi clădiri, cu hașura lor de schele. Nici despre micile adunări socialiste la care participă Joe, deși urăște să fie unul care se alătură altora, nu suportă să facă parte dintr-un grup chiar și pentru o cauză în care crede, precum aceasta, nu-i place să stea cuminte, cu picioarele încrucișate pe mocheta mucegăită a vreunui și doar să asculte, doar să absoarbă informații, fără să ofere ceva de la el. Și nu doar numărul tot mai mare de bătaie de tobă din societatea boemă a anilor 1950 l-a împins pe Joe în câteva cluburi de bongo strâmte și prost luminate, unde a descoperit gustul subit și durabil al țigării de iarbă. Era vorba, mai degrabă, despre faptul că lumea se deschidea cu adevărat deasupra lui, ca o stridie, iar el pășea înăuntrul ei, abia atingându-i crestele catifelate, îmbăindu-se în lumina ei uscată, argintie.

Erau momente, în timpul căsniciei noastre, când Joe părea să nu știe ce putere are și în aceste momente se dovedea cel mai bun. Odată ajuns la vârsta mijlocie, Joe se făcuse mare, lent și nepretențios; se plimba de colo colo într-un pulover bej, banal, care nu reușea deloc să-i ascundă burdihanul, ci doar îl legăna cu blândețe, lăsându-l să se bălăngăne în timp ce el colinda prin sufragerii, restaurante sau săli de lectură, ori când se ducea la supermarketul lui Schuyler din orașul nostru, Weathermill, New York, ca să cumpere o nouă provizie de Hostess Sno-Balls, acele turtile de bezea roz pudrate cu nucă de cocos, cu totul artificiale, de care era dependent în mod inexplicabil.